

Jeroen Van Horenbeek
Master journalistiek HU Brussel

Mijn stuk gaat over de moeilijke relatie tussen journalistieke deontologie en economische werkelijkheid. Ik heb voor deze invalshoek gekozen omdat hij een realistisch beeld biedt van de manier waarop journalisten dagdagelijks bezig zijn met ethiek en verkoop. Voor het interview heb ik specifiek gekozen voor Hilde Van Malderen, sportjournaliste bij Het Laatste Nieuws, omdat zij als jonge vrouw kan helpen om een vernieuwende blik te werpen achter de schermen van de (sport)journalistiek.

Hoewel er in de meeste kranten nauwelijks plaats is voor zelfreflectie, zou dit soort stukken de werkwijze van de kranten transparanter kunnen maken. De lezers krijgen meer duiding bij het werk van de individuele journalist en worden zo meer betrokken. Deze aanpak helpt de media af te raken van hun imago van monolithisch instituut.

“Het is een wankel evenwicht”

Het vetpercentage van El Ghanassy en het alcoholgehalte van Bruzzese, het zijn goed verkopende primeurs, al blijft het een moeilijke afweging tussen deze scoops en het vertrouwen van de bron. Sportjournaliste Hilde Van Malderen (31) moet net als al haar collega's dagelijks keuzes maken. “Hoe langer je werkt, hoe meer je weet en hoe minder je mag zeggen.”

Er is geen Vlaamse sportkatern die niet uitpakt met statements als de beste, de grootste, de dikste of de exclusiefste. Nochtans moeten die slogans wel dagelijks hard gemaakt worden door journalisten. Volgens Hilde Van Malderen, voetbalreporter bij Het Laatste Nieuws, bereikt de concurrentie een hoogtepunt nu de play-offs zijn begonnen. “Elke ochtend kijk je met argusogen naar wat de andere kranten hebben geschreven. Brachten zij iets anders? Of wat hebben zij, wat wij niet hebben? In dat laatste geval kan je al snel een telefoontje van de hoofdredacteur verwachten.”

Het Laatste Nieuws noemt zich ‘De nummer 1 in sport’. Hoe zwaar weegt die titel?

Hilde Van Malderen: “Terwijl de lezersmarkt krimpt, groeit de onderlinge strijd tussen de redacties. Journalisten voelen de druk om iets extra's te brengen en dat kan tot scheeftrekkingen leiden. Als ik soms zie wat collega's maken van een interview, dan vraag ik me af waar ze het vandaan halen. Terwijl ik moest bellen om te zeggen dat de persconferentie nauwelijks meer dan twee volzinnen had opgeleverd, verscheen er de volgende dag bij een concurrent een interview van een hele kolom.”

Je laat je toch niet onbetuigd in de slag der sportrubrieken?

“Nee, natuurlijk niet. Hoewel ik in de broodtekst zo dicht mogelijk blijf bij wat de geïnterviewde zegt, betrap ik mezelf er ook soms op dat ik uitspraken samenbal voor bijvoorbeeld een straffe quote.”

Zijn spectaculaire uitspraken dan zo belangrijk?

“Ze leveren alvast veel lezers op. Er zijn daarvoor een aantal trucs die het altijd goed doen. Een oeroud kunstje is een bevestigde vraag herformuleren tot een uitspraak van de persoon zelf. Als ik een ‘ja’ krijg op de vraag ‘Heb jij een probleem met Francky Dury?’, dan zal er in het artikel zelf vaak de kop ‘Ik heb een probleem met Dury’ verschijnen. Die titels worden trouwens meestal gekozen door de eindredactie en zij durven een uitspraak al eens uit de context rukken.”

“Elke ochtend kijk je met argusogen naar wat de anderen hebben geschreven”

Is ‘Het was de eindredactie’ nog zo’n klassieke truc?

“Nee, zeker niet. Al gelooft men je inderdaad nooit. Jou naam staat er onder hé...”

Balanceren

Krijg je vaak klachten 's anderendaags?

“Soms. Er bestaat nu eenmaal een wankel evenwicht tussen verkoop en ethiek. En dat vertaalt zich in de relatie tussen de journalisten en de bronnen. Van een bron bij AA Gent ben ik op de hoogte van het vetpercentage van Yassin El Ghanassy.

Ik ken ook het exacte alcoholgehalte van doelman Sébastien Bruzesse toen die twee maanden geleden met zijn auto crashte na een nachtje feesten met Rode Duivel Christophe Lepoint. Toch kies ik er voor om geen van beide verhalen te brengen. Hoewel die primeurs sowieso zorgen voor een goedverkochte editie, wou ik in dit geval het vertrouwen van mijn contacten niet beschadigen. Eén keer je bronnen zijn opgedroogd, houdt het ook definitief op.”

Hoe gaan de clubs om met die perslekken?

“Ze laten zich zeker niet doen. Naar de zogenaamde lekken wordt geregeld gespeurd, al zitten de clubs er bijna altijd naast. Die spelletjes *Wie is het?* maken deel uit van een evolutie waarbij de voetballers steeds meer worden afgeschermd van de pers. Zeker bij de grote ploegen wordt alles strak geregeld. Buiten de persconferenties krijg je nog moeilijk toegang tot de spelers.”

Op z’n vrouwtjes

Kan je dan toch nog een meerwaarde creëren?

“Wat in zo’n situatie zeker kan helpen, is een extra troef. Een vrouw zijn is soms een voordeel. Het is mij al opgevallen dat een vrouwenstem wonderen kan doen. Ze zijn niet alleen vriendelijker voor mij, het helpt ook om gevoelige informatie te krijgen. Toen Kortrijkspits Elimane Coulibaly een rode kaart had gekregen, weigerde hij nog te spreken met de pers. En hoewel de pers-verantwoordelijke me had gewaarschuwd, bleek het Senegalese woelwater helemaal te ontgooien eenmaal hij mijn stem hoorde. Hij had mij nochtans nog nooit gezien.”

Je doet het op z’n vrouwtjes?

“Ik ben inderdaad niet de allergrootste voetbalkenner, maar ik kan wel een meer menselijke kant van het verhaal brengen.”

Je gelooft dus in Johan Crujffs oneliner “Elk nadeel heb z’n voordeel”, maar heb je als sportjournaliste niet vooral nadelen?

“In het begin was het inderdaad moeilijk. Ik vorm een uitzondering op de mannelijke regel. Ik weet nog goed, toen ik meldde dat AA Gent op verplaatsing in Oekraïne de middenvelder Milos Maric in de spits dropte, wou Marc Degryse mij pas geloven nadat hij het in een andere krant had gecheckt. Tijdens mijn eerste weken en maanden heb ik trouwens 27 keer moeten uitleggen wat buitenspel is.”

“Marc Degryse wou mij pas geloven nadat hij het in een andere krant had gecheckt”

En hoeveel keer heb je een speler moeten afwijzen die eerste weken?

“Geregeld! Veel sporters zitten gewoonweg bomvol testosteron. Na een interview durven ze al eens vragen om nog iets te gaan drinken, maar ik weiger altijd resoluut. Opnieuw, na een aantal keren hebben de heren wel door dat het geen zin heeft.”

Dus geen bedgeheimen?

“Nee, ik moet je teleurstellen. Verkopen zou het wel, maar ze hebben niets met goede journalistiek te maken.”

